

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเวียดนาม

ประวัติศาสตร์เวียดนามโดยสังเขป

คนเวียดนามหรือคนญวน เป็นชนกลุ่มหนึ่งซึ่งสืบเชื้อสายมาจากมองโกลเลีย เช่นเดียวกับคนไทย พวกญวนได้อพยพเข้าไปตั้งภูมิลำเนาแถบลุ่มแม่น้ำแยงซีเกียงทางตอนใต้ของประเทศจีน ภายหลังถูกชนชาติจีนรุกราน จึงอพยพลงลงมาทางใต้ เข้ามายังหลักแหล่งในแหลมอินโดจีน บริเวณลุ่มแม่น้ำแดงทางฝั่งทะเลจีน เมื่อประมาณ ปี พ.ศ. ๘๐๐ ต่อมาภายหลังได้รวมกันเป็นกลุ่มก้อนเรียกว่า "เวียดนาม" ^๑ หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า "ญวน" หรือ "แกว" ^๒ นั้นเอง

ชนชาติเวียดนามมีประวัติความเป็นมาอันยาวนานนับพันปี เคยแตกแยกกันหลายครั้ง กล่าวคือ ในช่วงศตวรรษที่ ๑๖ สมัยกษัตริย์ราชวงศ์เล "มั่ง กุง คิง" แห่งตระกูล "มั่ง" ได้ก่อการกบฏแย่งแยกดินแดนออกไป แต่พอตอนปลายศตวรรษเดียวกัน พวกที่จงรักภักดีต่อราชวงศ์เล ก็สามารถรวบรวมกำลังช่วงชิงดินแดนกลับคืนมาได้ ชับได้ พวกมั่งก็ออกไปสำเร็จ ได้รวบรวมอาณาจักรเวียดนามเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ในช่วงต่อมาอาณาจักรเวียดนามก็แตกแยกออกเป็น ๒ ส่วนอีกครั้งหนึ่ง ชุนนางตระกูล "เหงียน" ตั้งตัวเป็นใหญ่อยู่ทางตอนใต้ ส่วนตระกูล "ปรีญ" ตั้งตัวเป็นใหญ่อยู่ทางตอนเหนือ

^๑ เจริญ ไชยชนะ, ประวัติศาสตร์ประเทศเอเชีย (พระนคร : โรงพิมพ์การพิมพ์ชัยวัฒน์, ๒๕๐๗), หน้า ๒๒๑.

^๒ "ญวน" ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน หมายถึง "ชนชาติหนึ่งอยู่ใกล้กับจีน" ส่วน "แกว" หมายถึง "ชนชาติหนึ่งในเขตตั้งเกีย".

อาณาจักรเวียคนามเคยตกอยู่ภายใต้การปกครองของจีนนับตั้งแต่ประมาณ
 ราวปี พ.ศ. ๔๓๒ (๑๑๑ ปีก่อน ค.ศ.) จนกระทั่งถึงประมาณปี พ.ศ. ๑๔๘๒ เป็น
 เวลานานกว่า ๑,๐๐๐ ปี ระยะเวลาที่จีนปกครองนั้น อาณาจักรเวียคนามถูกขนานนาม
 ว่า "อันนัม" หรือ "สันติภาพทางใต้" (Annam or Pacifier of the South) ^๑
 ต่อมาสมัยจักรพรรดิฉินเฉาจง ได้เปลี่ยนชื่อเป็น "เวียคนาม" เมื่อปี พ.ศ. ๒๓๔๕ ^๑
 ตลอดเวลาที่เวียคนามตกอยู่ภายใต้การปกครองของจีน ชาวญวนได้พยายามดิ้นรนต่อสู้
 เพื่อกอบกู้เอกราชอยู่ตลอดเวลา ดังเช่น ในระหว่างช่วงปี พ.ศ. ๕๒๔ - ๖๒๗
 ขุนนางจีนที่ปกครองเวียคนามชื่อ "โตคิน" เป็นบุคคลที่โหดร้ายทารุณมาก ใช้อำนาจ
 โหดเหี้ยมในการปกครอง ทำให้ชาวญวนที่อยู่ภายใต้การปกครองเกิดความแค้นมาก คิด
 หาทางล้มล้างอำนาจจีนอยู่เสมอ ต่อมาเมื่อขุนนางจีนผู้กระทำการทารุณ
 ผู้หนึ่งชื่อ "ที้ซ๊ก" ภรรยาของขุนนางผู้หนึ่งชื่อ "ตริง ตรัก" (Trung Trac) ได้รวม
 กับน้องสาวชื่อ "ตริง-จี" (Trung Thi) ชักชวนยุยงผู้คนลุกฮือขึ้นต่อต้านขุนนาง
 จีนผู้นั้น สามารถคุมกำลังเข้ายึดตำบลต่าง ๆ ที่เป็นกองบัญชาการสำคัญ และที่
 เมืองต่าง ๆ ได้ถึง ๖๕ เมืองภายในเวลาอันรวดเร็ว ได้ตั้งตนขึ้นเป็นกษัตริย์
 ปกครองเวียคนามภาคเหนือ จนกระทั่งถึงปี พ.ศ. ๖๒๗ นายพลจีนชื่อ "มาอวน"
 ได้รับความหมายให้ยกกองทัพมาปราบ ฝ่ายจีนมีอาวุธและกำลังคนมากกว่า ฟ็อง
 ตระกูลตริงสู้ไม่ได้ จึงพากันกระโดดน้ำตาย ภายหลังต่อมาฟ็องตระกูลตริงทั้งสอง
 ได้รับการยกย่องสรรเสริญจากชาวญวนให้เป็นวีรสตรีของชาติและสร้างอนุสาวรีย์ให้
 เพื่อเป็นเกียรติปรากฏมาจนกระทั่งปัจจุบันนี้ ^๒

^๑ Roy Jumper and Majorie Weiner Normnd, "Vietnam,"

Government and Politics of Southeast Asia 2d ed. (New York: Cornell
 University Press, 1964), p. 375.

^๒ พงศาวดารญวน (พระนคร : โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๐๘),

ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๑๘๘๒ เป็นต้นมา จนถึงปี พ.ศ. ๒๔๒๗ รวมเป็นเวลา
เกือบ ๑,๐๐๐ ปี ที่ญวนเป็นเอกราชหลุดพ้นจากการปกครองของจีน หลังจากนั้น
ต่อมาต้องตกเป็นอาณานิคมของประเทศมหาอำนาจตะวันตก คือฝรั่งเศส ฝรั่งเศส
เริ่มเข้ามามีบทบาทในเวียดนามด้วยการส่งทหารไปช่วยอง เชียงสื่อตามคำร้องขอ
เพื่อปราบกบฏไตซอน (Tay - Son) จนเป็นผลสำเร็จในปี พ.ศ. ๒๓๘๕
ภายหลังอง เชียงสื่อขึ้นครองราชสมบัติ ทรงพระนามว่าพระเจ้าเวียดนามญาลอง
พระองค์ทรงโปรดปรานฝรั่งเศสเป็นพิเศษ พ่อค้าชาวฝรั่งเศสได้รับสิทธิเข้าไปค้า
ขายในเวียดนามได้อย่างเต็มที่ พวกมิชชันนารีก็ได้รับสิทธิพิเศษเข้าไปเผยแพร่
ศาสนาคริสต์เช่นเดียวกัน *

เมื่อสิ้นสมัยพระเจ้าเวียดนามญาลอง กษัตริย์ญวนพระองค์ใหม่คือพระเจ้า
มินมาง มิได้โปรดปรานฝรั่งเศสเหมือนพระราชบิดา ได้มีการประกาศห้ามชาว
ฝรั่งเศสเข้าประเทศ และขับไล่ชาวฝรั่งเศสในเวียดนามออกไป มีการกระทำทารุณ
และฆาตกรรมบาดหลวงชาวฝรั่งเศสและพวกเข้ารีตเป็นจำนวนมาก ฝรั่งเศสได้อาศัย
เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเป็นข้ออ้างดำเนินนโยบายยึดครองดินแดนเวียดนามตอน
ใต้คือ "โคชิน ไชนา" (Cochin China) โดยร่วมมือกับสเปนส่งกองทหาร
เข้ายึดเมืองไซงอนไว้ในปี พ.ศ. ๒๔๐๑ การสู้รบระหว่างทั้งสองฝ่ายยังคงติดพัน
กันเรื่อยมา จนกระทั่งเกิดจลาจลขึ้นในเวียดนามภาคเหนือ พระเจ้าตือตัก หรือ
คือตักกวาง เต กษัตริย์ญวนในขณะนั้นจึงยอมเจรจาทำสนธิสัญญาสันติภาพกับฝรั่งเศส
ซึ่งระบุให้เวียดนามยกบริเวณเมืองไซงอนทั้งหมดแก่ฝรั่งเศส และยอมเปิดเมืองท่าทำ
ทำการค้าอีก ๓ แห่ง รวมทั้งต้องชกใช้คาปฏิกรรมสงครามอีกเป็นจำนวนมาก ส่วน
สเปนนั้นได้รับสิทธิให้สามารถเผยแพร่ศาสนาคริสต์ได้โดยเสรี ๒

* ถนอม อานามวัฒน์, ประวัติศาสตร์เหตุการณ์ปัจจุบันของเอเชีย
(พระนคร : กรุงสยามการพิมพ์, ๒๕๑๕), หน้า ๑๕๘.

๒ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๕๕.

ต่อมาชาวญวนในเขตภาคใต้คือ "โคชิน ไชนา" ได้ก่อการจลาจลขึ้นเพื่อขับไล่ชาวฝรั่งเศสออกไป ฝรั่งเศสจึงอ้างเป็นสาเหตุส่งทหารเข้าปราบปรามและยึดครองเวียดนามภาคใต้ไว้ทั้งหมดนับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

ในระหว่างปี พ.ศ. ๒๔๑๖ ได้เกิดกบฏขึ้นในเวียดนาม พระเจ้าคือศึกได้ขอกำลังทหารจีนมาช่วยปราบกบฏจนสำเร็จ ในระยะนี้ฝรั่งเศสกำลังต้องการขยายอิทธิพลในเอเชียภาคนี้ เพื่อทดแทนความสูญเสียของตนจากการพ่ายแพ้ต่อเยอรมันในยุโรป จึงดำเนินนโยบายที่จะยึดครองเวียดนามทั้งหมดไว้ในฐานะอาณานิคม ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๒๕ ฝรั่งเศสได้ตัดสินใจส่งทหารเข้าโจมตีเมืองฮานอยและบริเวณลุ่มแม่น้ำแดง สามารถยึดเวียดนามตอนเหนือ (แคว้นคังเกีย Ton - Kin) ได้ทั้งหมด ต่อจากนั้นฝรั่งเศสก็ส่งทหารเข้าตีเมืองเว้และยึดครองเวียดนามตอนกลางคือแคว้นอันนัม (Annam) ไว้อีก จีนซึ่งยังถือว่าเวียดนามเป็นเมืองขึ้นของตนอยู่ ได้ส่งทหารเข้าสู้รบกับฝรั่งเศส แต่ต้องพ่ายแพ้ไป ในที่สุดและยินยอมทำสนธิสัญญาเทียนสินในปี พ.ศ. ๒๔๒๗ รับรองสิทธิของฝรั่งเศสเหนือเวียดนาม นับจากนั้นเป็นต้นมาเวียดนามก็ตกเป็นอาณานิคมของฝรั่งเศสอย่างสิ้นเชิง *

การปกครองเวียดนามของฝรั่งเศสทำได้เป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อยแต่อย่างใดไม่ เพราะต้องทำการปราบปรามกองกำลังของคณะภูชาติเวียดนามที่คิดต่อสู้เพื่อเอกราชอยู่ตลอดเวลา แม้ว่าคณะภูชาติจะไม่สามารถกระทำการใดสำเร็จก็ตามที แต่ก็ได้ทำการโจมตีรบกวนฝรั่งเศสอยู่ตลอดเวลา จนกระทั่งถึงสงครามโลกครั้งที่ ๒

ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ ญี่ปุ่นได้เข้ายึดครองอินโดจีนอยู่ชั่วระยะเวลาหนึ่ง เมื่อญี่ปุ่นยอมแพ้ในเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๘ ฝรั่งเศสได้หวนกลับเข้ามาครอบครองเวียดนามอีกครั้งหนึ่ง แต่ได้รับการต่อต้านจากขบวนการเวียดนามที่ภายใต้การนำของโฮจิมินห์อย่างเหนียวแน่น ขบวนการกู้ชาติเวียดนามและฝรั่งเศสได้ทำสงครามกันยืดเยื้อเป็นเวลานานถึง ๘ ปี หลังจากที่ฝรั่งเศสประสบความพ่ายแพ้แก่กองทัพเวียดนามในการยุทธครั้งสำคัญที่เดียน เบียน ฟู (Dien Bien Phu) ก็ได้ทำข้อตกลงสงบศึกกันที่เจนีวาในปี พ.ศ. ๒๔๙๓ (๒๑ กรกฎาคม) * ผลจากการตกลงครั้งนี้ทำให้เวียดนามถูกแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ที่เส้นขนานที่ ๑๗ ในวันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๓ กล่าวคือ ประเทศเวียดนามเหนือ มีโฮจิมินห์ผู้นิยมคอมมิวนิสต์เป็นผู้นำ เวียดนามใต้มีจักรพรรดิเบาได๋เป็นประมุขและมี โง คิน เคียม เป็นนายกรัฐมนตรีเป็นฝ่ายนิยมโลกเสรี ในช่วงนี้สหรัฐอเมริกาได้เข้ามาสนับสนุนเวียดนามใต้อย่างเต็มที่ ต่อมา โง คิน เคียม ได้ทำการยึดอำนาจโดยจัดให้มีการแสดงประชามติเลือกตัวเองหรือจักรพรรดิเบาได๋เป็นประมุขของประเทศ ในขณะที่จักรพรรดิเบาได๋ถูกบังคับให้พำนักอยู่ที่ฝรั่งเศส ผลปรากฏว่า โง คิน เคียม ได้รับเสียงสนับสนุนให้เป็นประมุขแห่งรัฐ และได้มีการสถาปนาสาธารณรัฐเวียดนามขึ้นในเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๔๙๓ โดยมี โง คิน เคียม เป็นประธานาธิบดีคนแรก เนื่องจาก โง คิน เคียม ปฏิเสธที่จะร่วมมือในการเลือกตั้งเพื่อรวมประเทศกับประธานาธิบดี โฮ จิ มินห์ แห่งเวียดนามเหนือ รัฐบาลฮานอยจึงดำเนินการทำสงครามปลดแอกกับเวียดนามใต้ โดยสนับสนุนชาวเวียดนามใต้ที่ไม่พอใจรัฐบาลสถาปนา "แนวร่วมปลดแอกแห่งชาติ" หรือ "เวียดกง" ๒ ทำการสู้รบโค่นล้มรัฐบาลเวียดนามใต้ ซึ่งมีสหรัฐอเมริกาและประเทศพันธมิตรโลกเสรีให้การสนับสนุนหลาย

* Richard Allen, A Short Introduction to the History and Politics of Southeast Asia, pp.140 - 143.

๒ ถนอม อานามวัฒน์, ประวัติศาสตร์เหตุการณ์ปัจจุบันของเอเชีย, หน้า ๒๒๙.

ประเทศ นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

กองกำลังเวียกงได้เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว และทวีความเข้มแข็งมากขึ้นตามลำดับ ปรากฏว่าสิ้นปี พ.ศ. ๒๕๐๔ เวียกงมีกำลังทั้งสิ้นประมาณ ๒๐,๐๐๐ คน ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๐๕ ได้เพิ่มขึ้น ๓๐,๐๐๐ คน ในขณะที่เวียกงกำลังแผ่ขยายอิทธิพลในเวียคนามได้เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ นั้น ปรากฏว่าฐานะของรัฐบาลเวียคนามได้กลับอ่อนแอลงทุกที ซึ่งมีสาเหตุมาจากปัญหาทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ภายในประเทศ กล่าวคือ รัฐบาลเวียคนามได้ส่วนใหญ่เป็นรัฐบาลเผด็จการ ทหาร อ่อนแอ ไร้เสถียรภาพ ได้อำนาจการปกครองจากการปฏิวัติยึดอำนาจ กลไกของรัฐบาลเต็มไปด้วยปัญหาการคอร์รัปชัน การกดขี่ข่มเหงมากมาย เศรษฐกิจตกต่ำไม่สามารถพึ่งตนเองได้ อันเป็นผลมาจากปัญหาต่าง ๆ ทั้งกล่าวข้างต้นและการทำสงครามยืดเยื้อเป็นเวลายาวนาน ต้องพึ่งพาความช่วยเหลือจากสหรัฐอเมริกาและประเทศพันธมิตรโลกเสรีมาโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาความแตกแยกของคนในชาติที่ขยายตัวกว้างขวางมากขึ้นทุกที ซึ่งมีสาเหตุสำคัญมาจากการที่ประชาชนชาวเวียคนามทั้ง ๒ ส่วน มีอุดมการณ์ทางการเมืองที่แตกต่างกัน ประชาชนชาวเวียคนามส่วนใหญ่มีความศรัทธา เคารพบูชาในตัวโฮจิมินห์ ผู้นำคอมมิวนิสต์เวียคนามเหนืออย่างแน่นแฟ้น ในฐานะวีระบุรุษของประชาชาติเวียคนามทั้งหมด ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ส่งเสริมให้กองกำลังเวียกงได้รับการสนับสนุนจากชาวเวียคนามได้ และทวีความเข้มแข็งมากขึ้นอย่างรวดเร็ว

สงครามเวียคนามดำเนินมาเป็นเวลานานกว่า ๑๐ ปี ในที่สุดฝ่ายคอมมิวนิสต์ก็ประสบชัยชนะ สามารถยึดเมืองไซ่ง่อนได้เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๐๘ การรวมเวียคนามเป็นประเทศเดียวกันก็ประสบผลสำเร็จ

* พรรคคอมมิวนิสต์เวียคนามเหนือได้ลงมติดำเนินการเพื่อโค่นล้มรัฐบาลเวียคนามใต้ด้วยวิธีการใช้กำลัง เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๐๓.

Brian Crozier, Southeast Asia in Turmoil (London : Cox and Wyman, 1968), pp. 136 - 137.

ภายหลังการเลือกตั้งทั่วประเทศ (ทั้งเวียดนามเหนือและเวียดนามใต้) ในวันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๙ ได้มีผู้นำใช้สิทธิเลือกตั้งถึง ๙๕ % และได้มีการประชุมสภาแห่งชาติครั้งแรก ซึ่งเริ่มเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๙ ประกาศรวมเวียดนามเป็นประเทศเดียวกัน ตั้งชื่อประเทศใหม่ว่า "สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม" เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ ส่วนเมืองไซ่งอนเปลี่ยนชื่อเป็น "นคร โฮจิมินห์" ฮานอย เป็นนครหลวงของประเทศ โดยมีนายคั้น คื๊ก ตาง เป็นประธานาธิบดีประมุขแห่งรัฐ และมีนาย ฟาม วัน กง เป็นนายกรัฐมนตรี หัวหน้าคณะรัฐบาล

สภาพทั่วไปเกี่ยวกับเวียดนามในปัจจุบัน

เวียดนาม ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของคาบสมุทรอินโดจีน อาณาเขตทิศตะวันออกเฉียงเหนือจรดประเทศจีน ทิศตะวันออกจรดประเทศลาว และทิศตะวันตกเฉียงใต้จรดประเทศกัมพูชา

เวียดนามเป็นประเทศใหญ่ที่สุดในคาบสมุทรอินโดจีน กล่าวคือ มีพื้นที่ทั้งสิ้นประมาณ ๓๒๘,๓๐๒ ตารางไมล์ ลักษณะของประเทศมีรูปร่างยาวโค้งตอนกลางแคบทอดเป็นแนวยาวจากเหนือจรดใต้ เป็นระยะทางประมาณ ๑,๓๕๐ ไมล์ มีฝั่งทะเลยาวถึง ๑,๔๐๐ ไมล์

เวียดนามประกอบไปด้วยแคว้นใหญ่ ๆ ๓ แคว้น คือ ตั้งเกีย อันนัม และโคชิน ไชน่า พื้นที่ประมาณร้อยละ ๒๔ ของประเทศเป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การกสิกรรม ซึ่งประกอบด้วยที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำแดงทางตอนเหนือ ที่ราบแคบ ๆ ชายฝั่งทะเลบริเวณตอนกลางของประเทศ และบริเวณที่ราบลุ่มปากแม่น้ำโขงอันกว้างใหญ่ทางตอนใต้ พื้นที่ส่วนที่เหลือนอกนั้นเป็นที่ราบสูงและป่าเขา โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศติดต่อกับพรมแดนจีนเต็มไปด้วยป่าดงและภูเขาสลับซับซ้อนมาก

๑ ชาญชัย เข้มทอง และคณะ. "การศึกษาพื้นที่สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม" (เอกสารประกอบการศึกษาโรงเรียนสงครามจิตวิทยา, ๒๕๒๑), หน้า ๓. (อัครสำเนา).

ชาวเวียดนามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลักทางเกษตรคล้ายคนไทย มีการทำนาปลูกข้าวเจ้ามากที่สุด ส่วนพืชผลอื่น ๆ ที่สำคัญได้แก่ ข้าวโพด อ้อย มันเทศ ขา ถั่วฝักยาว มันสำปะหลังและยาสูบ อาชีพสำคัญรองลงมาได้แก่การทำป่าไม้ การประมงและการทำสวนยางพารา เป็นต้น สำหรับอาชีพการทำเหมืองแร่ที่สำคัญได้แก่ ถ่านหิน แมงกานีส เหล็ก บอริก ไครไมท์ สปิบุก แอนทาไซด์และฟอสเฟต มีการสำรวจขุดเจาะหาน้ำมันมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๖ แถบบริเวณชายฝั่งทะเลคอนไต สำหรับทางค่านอุตสาหกรรมนั้นกำลังอยู่ในระหว่างการพัฒนา ซึ่งปรากฏว่ายังมีอุปสรรคมาก ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่สำคัญ เป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ได้แก่ การผลิตอาหาร เครื่องนุ่งห่ม น้ำตาล เกลือ เบียร์ และเหล้า เครื่องแก้ว ยาสูบ ไม้ซีกไฟ ทอผ้า เครื่องเคมี นอกจากนี้มีการผลิตสินค้าพื้นเมืองซึ่งเป็นงานประเภทหัตถกรรม

ชาวเวียดนามส่วนใหญ่เป็นชนเชื้อชาติเวียดนามแท้ มีชนกลุ่มน้อย ซึ่งประกอบด้วยชนเผ่าต่าง ๆ อีกหลายเผ่า เช่น เต (Tay) ไทยซ่ง ไท (Tai) นิ่ง (Nung) และทั้งมันหรือเข่า แม้ว เมืองอินโคเนเซียเคิม ขอม จาม มอย ชาวควา ไชโล โจหรือโอ (นอกจากนั้นมีเผ่าต่าง ๆ อาศัยอยู่ตามป่าและภูเขาอีกจำนวนหนึ่ง ซึ่งมีจำนวนรวมกันทั้งสิ้นประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ คน) ^๒ ชนกลุ่มน้อยเหล่านี้มีจำนวนรวมทั้งสิ้นประมาณ ๒๐ % ของประชากรเวียดนามทั้งหมด ยกเว้นคนจีนซึ่งมีอยู่ทั้งสิ้นประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ คน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอยู่ตามเมืองต่าง ๆ ทั้งในเวียดนามภาคเหนือและภาคใต้ ภายหลังจากการรวมประเทศนับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๕

^๑ กรมการเมือง, "ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเวียดนาม" (พระนคร : กรมการเมือง, ๒๕๒๑), ไม่มีหน้า. (อัคราเนา).

^๒ ชาญชัย เข็มทอง และคณะ, "การศึกษาพื้นที่สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม" หน้า ๕๖.

เป็นต้นมา รัฐบาลเวียดนามมีปัญหาขัดแย้งกับจีนอย่างรุนแรง เกี่ยวกับปัญหาชาว
จีนในเวียดนาม^๑ โดยฝ่ายจีนกล่าวหาว่ารัฐบาลใหม่เวียดนามดำเนินนโยบาย
กดขี่ชาวจีนในเวียดนามด้วยวิธีการต่าง ๆ ซึ่งปรากฏว่านับตั้งแต่ทั้ง ๒ ประเทศ
เกิดปัญหาขัดแย้งกันในเรื่องนี้เป็นต้นมา จนถึงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่ง
จีนได้ประกาศปิดพรมแดนนั้น มีคนจีนในเวียดนามอพยพเข้าไปในจีนแล้วประมาณ
๑๖๐,๐๐๐ คน^๒

ส่วนที่เกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของชาวเวียดนามนั้น
ปรากฏว่ามีลักษณะเป็นรูปแบบที่เกิดจากการผสมผสานกันของชนชาติต่าง ๆ ซึ่งเคย
เข้ามาอาศัยอยู่หรือมีอิทธิพลเหนือดินแดนเวียดนามในประวัติศาสตร์ ชาวเวียดนาม
ดูเหมือนจะรับเอาอารยธรรมของจีนไว้มากที่สุด เช่น การแต่งกายมีลักษณะคล้ายคลึง
กับจีนมาก แต่ก็เปลี่ยนแปลงให้เป็นรูปแบบเฉพาะของชาวเวียดนามเอง การนับถือ
ศาสนาเป็นแบบผสมคล้ายจีน กล่าวคือ ชาวเวียดนามส่วนใหญ่นับถือศาสนาลัทธิเต๋า
(Taoism) และศาสนาพุทธ (Buddhism) นอกจากนั้นมีนับถือศาสนาโรมัน
แคทอลิก เกาได๋ (Cao-Dei) ฮัวเหา (Hoa - Hao) และขงจื้อ ส่วน
ศาสนาฮินดูและอิสลามมีผู้นับถือน้อยมาก

ก. สภาพการเมืองและการปกครอง

ภายหลังการรวมประเทศแล้ว เวียดนามต้องประสบกับปัญหาต่าง ๆ มากมาย
ทั้งทางด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ และสังคม อันเป็นผลสืบเนื่องมา
จากการทำสงครามยืดเยื้อเป็นเวลายาวนาน สภาพบ้านเมืองได้รับความเสียหาย
อย่างยับเยิน เป็นภาระของชาวเวียดนามในการเริ่มต้นสร้างชาติใหม่อีกครั้งหนึ่ง

^๑ ชาวเวียดนามเรียกคนจีนที่อาศัยอยู่ในเวียดนามว่า "พวกฮัว"

^๒ กรมการเมือง, "ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเวียดนาม," ไม่มีหน้า.

การจัดระบบการเมืองและการปกครองภายหลังการรวมประเทศ นับว่าเป็นปัญหาสำคัญยิ่ง ทั้งนี้เพราะก่อนหน้านั้นเวียดนามทั้ง ๒ ส่วน มีระบบการเมืองและการปกครองที่แตกต่างกันนั่นเอง เลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม (เรียกเป็นทางการว่า "พรรคกรรมกร" (ลาวตง) ^๑ นับว่าเป็นผู้มีบทบาทอันสำคัญยิ่งในการจัดระบบการเมืองและระบบการปกครองใหม่ให้แก่เวียดนามภาคใต้ ภายหลังการประชุมพรรคคอมมิวนิสต์แห่งเวียดนามครั้งที่ ๔ ในระหว่างวันที่ ๑๔ - ๒๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ที่ประชุมได้เน้นถึงหลักการสำคัญในการสร้างชาติตามแนวทางสังคมนิยม โดยยึดหลักที่ว่า "ประเทศสังคมนิยมแต่ละประเทศ จะต้องพึ่งพาตนเองให้มากที่สุด มิใช่จะพึ่งพาประเทศสังคมนิยมอื่น ๆ แต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่จะต้องติดต่อกันอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้นกับประเทศที่ไม่อยู่ในค่ายคอมมิวนิสต์อื่น ๆ ^๒ และเพื่อให้ประชาชน (โดยเฉพาะในเวียดนามภาคใต้เกิดความรู้สึกสนใจและมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น) ได้มีการรวมกลุ่มจัดตั้งแนวร่วมปฏิวัติ (Vietnamese Fatherland Front - VFF.) ขึ้นในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๑ โดยรวมแนวร่วมปลดปล่อยแห่งชาติทางภาคใต้เข้ากับแนวร่วมปฏิวัติ (VFF.) ของทางภาคเหนือ ซึ่งแนวร่วมผสมนี้มีจุดประสงค์สร้างความสามัคคีระหว่างประชาชนทางภาคเหนือและภาคใต้ เพื่อเตรียมประชาชนซึ่งจะเป็นแรงงานที่มีประสิทธิภาพและมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันต่อการเปลี่ยนแปลงสังคมในการสร้างระบบสังคมนิยม ^๓

^๑ คำว่า "ลาวตง" แปลว่า กรรมกร พรรคลาวตง จึงหมายถึงพรรคกรรมกรเวียดนาม ที่ประชุมสมัชชาพรรคคอมมิวนิสต์อินโดจีนได้ลงมติเปลี่ยนชื่อพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามเป็นพรรคลาวตง เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๕

^๒ กรมการ เมือง, "ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเวียดนาม," ไม่มีหน้า.

^๓ เรื่องเดียวกัน, ไม่มีหน้า.

นอกจากนั้นได้มีการเลือกตั้งสภาประชาชน (People's Council)

ในระดัจังหวัด เทศบาล และตำบล ในช่วงเดือนพฤษภาคม - กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๑ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในทางการเมืองตามระบอบสังคมนิยม

องค์ประกอบสำคัญในการปกครองของเวียดนาม แบ่งแยกออกได้ดังนี้

๑. สภาแห่งชาติ (National Assembly) เป็นสถาบันสูงสุด ประกอบด้วยสมาชิกที่ได้รับการเลือกตั้งโดยตรงทั่วประเทศทุก ๆ ๕ ปี สมาชิกสภาแห่งชาติชุดปัจจุบันถือว่าเป็นชุดที่ ๖ โดยนับต่อจากสมาชิกสภาแห่งชาติของเวียดนามเหนือ มีสมาชิกทั้งสิ้น ๔๘๒ คน เป็นสมาชิกจากเวียดนามภาคเหนือจำนวน ๒๔๕ คน และจากเวียดนามภาคใต้ จำนวน ๒๓๗ คน โดยมีหลักเกณฑ์กำหนดว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะต้องมีอายุ ๒๑ ปีบริบูรณ์ และผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งจะต้องมีอายุ ๑๘ ปีบริบูรณ์ การเลือกตั้งเป็นแบบเดียวกันกับในประเทศคอมมิวนิสต์อื่น ๆ คือผู้สมัครไม่มีผู้แข่งขัน

สภาแห่งชาติทำหน้าที่นิติบัญญัติ มีอำนาจแต่งตั้งประธานาธิบดีและคณะรัฐมนตรี และมีบทบาทสำคัญในการจัดตั้งองค์กรทางการเมืองที่สำคัญรวมทั้งการแต่งตั้งหรือถอดถอนบุคคลสำคัญระดับต่าง ๆ ที่ทำหน้าที่บริหารประเทศ นอกจากนี้สภาแห่งชาติยังมีอำนาจในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และตัดสินปัญหาเกี่ยวกับสงครามและสันติภาพอีกด้วย สภาแห่งชาติจะเปิดประชุมปีละ ๒ ครั้ง ในระหว่างปิดสมัยประชุมให้คณะกรรมการประจำสภาแห่งชาติ (Standing Committee of the National Assembly) ทำหน้าที่แทน ยกเว้นการแก้ไขรัฐธรรมนูญ

๑. กรมสารนิเทศ, "ความเคลื่อนไหวระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม," สารนิเทศ (พระนคร : กรมสารนิเทศ, ๒๕๒๑): ๑๘ (อุกสำเนา).

๒. กรมการเมือง, "ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเวียดนาม," ไม่มีหน้า.

๒. รัฐธรรมนูญ (Constitution) สภาแห่งชาติ เวียดนาม ได้
 ยึดถือรัฐธรรมนูญของเวียดนามเหนือ ฉบับปี พ.ศ. ๒๕๑๒ เป็นรัฐธรรมนูญการ
 ปกครองชั่วคราว โดยวางรูปแบบการปกครองเป็นแบบสาธารณรัฐ มีประธานาธิบดี
 เป็นประมุขของประเทศ กำหนดให้ชนชั้นกรมาชีพเป็นผู้นำในการบริหาร แบ่งแยก
 อำนาจอธิปไตยออกเป็น ๓ ฝ่าย คือ อำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจ
 ตุลาการ ต่อมาสภาแห่งชาติได้จัดตั้งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ชั้นชุดหนึ่ง
 โดยมีนายเติร์จิง จินห์ ประธานรัฐสภาแห่งชาติเป็นประธานกรรมการ โดยยึด
 รัฐธรรมนูญของเวียดนามเหนือ ฉบับปี พ.ศ. ๒๕๑๒ เป็นพื้นฐาน ขณะนี้ (พ.ศ. ๒๕๒๑)
 การร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวได้เสร็จสิ้นลงแล้ว และอยู่ในระหว่างการอภิปรายแก้ไข
 ก่อนที่จะนำเสนอให้สภาแห่งชาติรับรองต่อไป ๑

๓. สถาบันการปกครองที่สำคัญของรัฐ สถาบันสำคัญนอกจากสภาแห่งชาติ
 ประกอบด้วย

๓.๑ ประธานาธิบดีและรองประธานาธิบดี

๓.๒ ศาลสูงสุด (People's Supreme Court)

๓.๓ องค์การควบคุมสูงสุด (People's Supreme Procuratorate)

๓.๔ คณะรัฐมนตรี (Cabinet)

๓.๕ สภาป้องกันแห่งชาติ (National Defense Council)

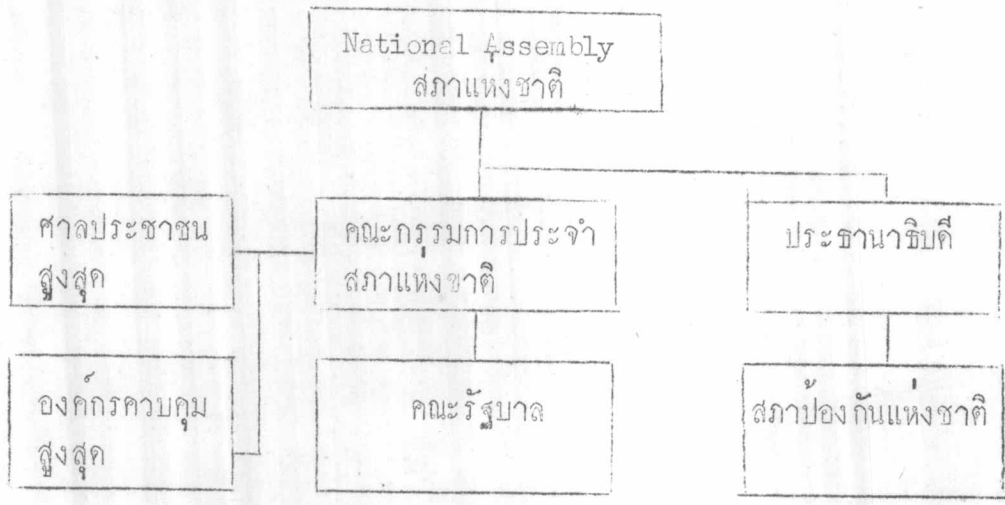
๓.๖ คณะกรรมการประจำสภาแห่งชาติ (Standing Committee

of the National Assembly)

๓.๗ คณะกรรมการคานตาง ๆ ของสภาแห่งชาติ

๑ เรื่องเดียวกัน, ไม่มีหน้า.

แผนภูมิองค์การของสถาบันการปกครองรัฐ

๔. พรรคการเมือง พรรคการเมืองในสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม มี ๓ พรรค คือ พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม (ลาวห่ง) พรรคสังคมนิยม และพรรคประชาธิปไตยเวียดนาม แต่พรรคที่มีอำนาจเหนือวงการรัฐบาลทุกระดับมีเพียงพรรคเดียว คือพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม (ลาวห่ง) ซึ่งตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๓ จากสถิติในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ มีสมาชิกทั้งสิ้นประมาณ ๑.๕ ล้านคน (เลขาธิการพรรคคนปัจจุบัน คือ นาย เล กวน (Le Duan) พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม (ลาวห่ง) แบ่งโครงสร้างสำคัญออกได้ดังนี้

๔.๑ สมัชชาพรรค เป็นองค์กรสูงสุดของพรรค ประกอบด้วยผู้แทนสามัญและผู้แทนสำรอง สมัชชาพรรคมีการประชุมทุก ๆ ๕ ปี เว้นแต่กรณีที่มีเหตุจำเป็น (สมัชชาพรรคสามารถเลื่อนกำหนดการประชุมได้ไม่น้อยหรือมากกว่า ๑ ปี ของกำหนดเดิม) โดยมีผู้แทนพรรคระดับต่าง ๆ จากทั่วประเทศเข้าร่วมประชุม

๑ เรื่องเดียวกัน, ไม่มีหน้า.

สมัชชาพรรคมีหน้าที่พิจารณาแนวทางการดำเนินงานของพรรค และแต่งตั้งคณะกรรมการกลางของพรรคขึ้นทำหน้าที่บริหารงานแทน สมัชชาพรรคได้จัดให้มีการประชุมครั้งหลังสุด (เป็นครั้งที่ ๔) เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๘

๔.๒ คณะกรรมการกลาง เป็นองค์การระดับชาติของพรรค ประกอบด้วยสมาชิกสามัญ และสมาชิกสำรอง ซึ่งจะอยู่ในตำแหน่งวาระละ ๕ ปี ทำหน้าที่ปฏิบัติงานในระหว่างที่ไม่มีการประชุมสมัชชาพรรค โดยจัดให้มีการประชุมกันทุก ๆ ๖ เดือน และในระหว่างที่ไม่มีการประชุมคณะกรรมการกลาง จะมีคณะกรรมการเมือง (Political Bureau) เป็นผู้บริหารงาน โดยการออกคำสั่งไปยังรัฐบาล คณะกรรมการกลางที่ได้รับการคัดเลือกจากที่ประชุมสมัชชาพรรคเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๘ มีจำนวน ๑๓๓ คน (เป็นสมาชิกสำรอง ๓๒ คน) ส่วนคณะกรรมการเมืองซึ่งเลือกจากคณะกรรมการกลางมีจำนวน ๑๗ คน (เป็นสมาชิกสำรอง ๔ คน) *

๔.๓ คณะกรรมการระดับจังหวัดหรือเทศบาล อยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลกลาง คณะผู้แทนนี้จะมีคณะกรรมการพรรคในระดับเดียวกันเป็นผู้ดำเนินการบริหาร โดยแยกเป็นคณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการประจำ และ คณะเลขานุการ

๔.๔ คณะผู้แทนระดับเมืองซึ่งอยู่ในความควบคุมของจังหวัดหรือเขตเทศบาล ระดับอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน มีลักษณะการแบ่งงานบริหารเหมือนกันกับคณะผู้แทนระดับจังหวัดหรือเทศบาลทุกประการ

พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม จะมีการกำหนดกฎเกณฑ์ในการรับสมัครพรรคให้เข้มงวดขึ้น เพื่อป้องกันผู้ที่จะเข้าไปก่อความเสียหายให้แก่พรรค กฎเกณฑ์ดังกล่าวนี้กำหนดว่า ผู้ที่จะเป็นสมาชิกพรรคได้จะต้องเป็นคนเวียดนามซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปี และทำงานเกี่ยวกับการปฏิวัติมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑๕ ปี นอกจากนี้จะต้องมี

* ชาญชัย เข็มทอง และคณะ, "การศึกษาพื้นที่สาธารณะรัฐสังคมนิยมเวียดนาม", หน้า ๕๑.

สมาชิกพรรคลงนามรับรอง ๒ คน และได้รับการรับรองจากหน่วยงานของพรรค
ในระดับท้องถิ่นด้วยคะแนนเสียง ๒ ใน ๓ และผู้ที่ผ่านการรับรองแล้ว จะต้อง
ได้รับการตรวจสอบความประพฤติเป็นเวลา ๑ ปีครึ่ง ก่อนที่จะได้เป็นสมาชิกพรรค
ต่อไป

๕. คณะรัฐบาลและบุคคลสำคัญทางการเมืองในปัจจุบัน หลังจากที่
ประธานาธิบดีโฮจิมินห์ถึงแก่กรรม เมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๑๒ แล้ว นายตัน ตึก ตาง
ได้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีสืบต่อมาจนถึงปัจจุบัน ในสมัยที่โฮจิมินห์เป็นประธานาธิบดี
อยู่นั้น โฮจิมินห์ได้ดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการพรรคด้วย จึงทำให้เป็นผู้
มีอำนาจเหนือวงการต่าง ๆ อย่างแท้จริง หลังจากโฮจิมินห์ถึงแก่กรรมแล้ว ยัง
มิได้มีการเลือกตั้งผู้ใดให้ดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการพรรคขึ้นแทน ดังนั้น
ประธานาธิบดีตัน ตึก ตาง จึงไม่มีอำนาจเหมือนโฮจิมินห์ ขณะนี้อำนาจทางการเมือง
ของเวียดนามตกอยู่กับคณะกรรมการการเมืองซึ่งมีผู้นำคนสำคัญ ๔ นาย คือ
นายเลควน เลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม (ลาวตง) นายเตี๋ยจิ้นห์
ประธานคณะกรรมการประจำสภาแห่งชาติ นายฟาม วัน คิง นายกรัฐมนตรี
และพลเอก โว เหงียน เกียบ รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
กลาโหมและบัญชาการทหารสูงสุด การที่อำนาจทางการเมืองตกอยู่ในมือของบุคคล
ทั้งสี่ดังกล่าวข้างต้น เนื่องจากยังไม่มีบุคคลใดมีความสามารถและมีคุณลักษณะ
เกินพอที่จะรวมอำนาจไว้แต่ผู้เดียวดังเช่นโฮจิมินห์^๑

ข. สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ

สภาแห่งชาติของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามได้มีมติให้รัฐบาลประกาศ
ใช้แผนพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๑๙ - ๒๕๒๓) เมื่อเดือน

^๑ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕๒.

ชั้นวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ แผนพัฒนาซึ่งกล่าวดีว่าเป็นแผนพัฒนาฉบับที่ ๒ โดยนับต่อจาก แผนพัฒนาเศรษฐกิจระยะ ๓ ปี ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๐๑ - ๒๕๐๓) ของเวียดนาม เนื้อเดิม มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. เร่งพัฒนาเกษตรกรรม เพื่อให้ประเทศสามารถพึ่งตนเองทางอาหารได้ภายในปี พ.ศ. ๒๕๒๓
๒. พัฒนาอุตสาหกรรมเบา เพื่อเป็นการสนับสนุนการผลิตทางเกษตรกรรมและผลิตสินค้าที่จำเป็นทดแทนที่ต้องสั่งเข้ามาจากต่างประเทศ รวมทั้งการส่งเป็นสินค้าออกที่สำคัญในอนาคต
๓. ขยายเนื้อที่การปลูกป่าและพัฒนาการประมงทางทะเล เพื่อให้ได้ผลผลิตเป็นสินค้าออกที่สำคัญ
๔. เร่งสำรวจทรัพยากรแร่ธาตุ เพื่อสำหรับเป็นวัตถุดิบของโรงงานในประเทศ และส่งเป็นสินค้าออก
๕. ส่งเสริมให้มีการลงทุนจากต่างประเทศ
๖. ขยายการค้าต่างประเทศรวมทั้งการค้ากับประเทศเสรีนิยมด้วย
๗. พัฒนาระบบเศรษฐกิจและสังคม ให้เป็นแบบสังคมนิยมทั่วประเทศ

เวียดนามประสบปัญหาต่าง ๆ มากมาย ในการจัดระบบเศรษฐกิจใหม่ตามแนวทางสังคมนิยม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเวียดนามภาคใต้ ทั้งนี้เนื่องมาจากสาเหตุหลายประการที่เกิดขึ้นภายหลังสงครามรัฐบาลเวียดนามได้ดำเนินงานอย่างเร่งรีบในการพัฒนาทางกานเศรษฐกิจ เพื่อที่จะสามารถบรรลุเป้าหมายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับใหม่ กล่าวคือ ^๒

^๑ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, "รายงานสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม" (พระนคร : กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, ๒๕๒๑), หน้า ๒. (อัครสำเนา)

^๒ กรมการเมือง, "ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเวียดนาม," ไม่มีหน้า.

๑. จัดตั้งสถาบันกลางเพื่อวิจัยทาง เศรษฐกิจขึ้น โดยอยู่ภายใต้การควบคุมโดยตรงของคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์และรัฐบาล เพื่อทำหน้าที่ต่าง ๆ กล่าวคือ ศึกษาระบบการจัดการด้านเศรษฐกิจ และปรับปรุงแบบแผนในการผลิต จัดการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเศรษฐกิจสาขาต่าง ๆ จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อกำเนินการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเกษตร โดยมีจุดมุ่งสำคัญที่จะเร่งดำเนินงานเพื่อให้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเกษตรในเวียดนามใต้เป็นแบบสังคมนิยมโดยเร็วยิ่งขึ้น

๒. ดำเนินการอพยพประชาชนออกไปตั้งถิ่นฐานในเขตเศรษฐกิจใหม่ในชนบท ซึ่งปรากฏจากรายงานของทางการเวียดนาม เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๐ ว่า ในระหว่างเดือนมกราคม - ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๐ รัฐบาลสามารถอพยพประชาชนออกไปตั้งถิ่นฐานในเขตเศรษฐกิจดังกล่าวได้เพียงร้อยละ ๓๑.๖ ของเป้าหมายที่วางไว้ และสามารถนำที่ดินว่างเปล่ามาใช้ประโยชน์ได้เพียงร้อยละ ๕๖.๗ ของเป้าหมายเท่านั้น

๓. ได้มีการจัดส่งเจ้าหน้าที่โครงการด้านเกษตรและการเงินถึงร้อยละ ๓๐ ของจำนวนเจ้าหน้าที่โครงการด้านนี้ทั้งหมดในเขตเวียดนามเหนือไปยังเขตเวียดนามใต้เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าว

๔. วางโครงการที่จะใช้กำลังทหารเป็นแรงสำคัญในการพัฒนาประเทศจากการดำเนินงานดังกล่าว รัฐบาลเวียดนามให้ความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมในเวียดนามภาคใต้เป็นพิเศษ โดยระดมผู้เชี่ยวชาญและงบประมาณจำนวนมากจากเวียดนามภาคเหนือลงมาช่วยเหลือปรับปรุงระบบเศรษฐกิจในเวียดนามภาคใต้

เวียดนามได้รับความช่วยเหลือทางด้านเศรษฐกิจจากต่างประเทศ ทั้งกลุ่มประเทศสังคมนิยมและโลกเสรี กลุ่มประเทศโลกเสรีที่พัฒนาแล้วซึ่งให้ความช่วยเหลือแก่เวียดนาม ๆ ได้แก่ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น อังกฤษ ฝรั่งเศส อิตาลี สวิต ออสเตรีย สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน เนเธอร์แลนด์ เดนมาร์ก นอร์เว

สวีเดน ฟินแลนด์ แคนาดา ฯลฯ ส่วนประเทศกลุ่มสังคมนิยมที่ให้ความช่วยเหลือแก่
โซเวียต คือมา สาธารณรัฐประชาธิปไตยเยอรมัน โปแลนด์ เชโกสโลวาเกีย
ฮังการี บุลกาเรีย โรมาเนีย ยูโกสลาเวีย ฯลฯ

เวียคนามดำเนินนโยบายเศรษฐกิจอย่างอิสระ โดยพร้อมที่จะมีความ
สัมพันธ์ทางค้าขายกับทุกประเทศ ทั้งในกลุ่มโลกเสรีและสังคมนิยม รวมทั้งประเทศ
ในโลกที่สามด้วย เมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๐ รัฐบาลเวียคนามได้ออก
ประกาศระเบียบสำหรับการลงทุนภายในประเทศ สนับสนุนการให้ต่างประเทศเข้า
มาลงทุนได้อย่างเต็มที่ โดยให้อยู่ภายใต้การควบคุมของกระทรวงการต่างประเทศ
กระทรวงการคลัง กระทรวงแรงงาน และธนาคารแห่งรัฐเวียคนาม^๑ ซึ่งสอดคล้อง
กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๕ - ๒๕๒๓) ข้อ ๕ อย่างเห็น
ได้ชัด

แต่อย่างไรก็ตาม ปรากฏว่านับถึงตอนกลางปี พ.ศ. ๒๕๒๐ เวียคนาม
มีหนี้สินกับประเทศสังคมนิยมรวมทั้งสิ้นประมาณ ๓.๔๔ พันล้านเหรียญสหรัฐ^๒
และประเทศโลกเสรีอีกประมาณ ๐.๕๓ พันล้านเหรียญสหรัฐ^๒ และคาดว่าใน
อนาคตอันใกล้หนี้สินที่เวียคนามก่อกับประเทศสังคมนิยมและโลกเสรีจะเพิ่มมากขึ้น
เพราะเวียคนามมีความจำเป็นต้องหาเงินเชื่อจากต่างประเทศนำมาบูรณะประเทศหลัง
สงคราม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่จีนประกาศถอนโครงการความช่วยเหลือทั้งหมด
ที่เคยให้แก่เวียคนามนับตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๒๑ เป็นต้นมา ทำให้เวียคนาม
ต้องแสวงหาความช่วยเหลือจากประเทศอื่น ๆ เพื่อทดแทน (เวียคนามสมัครเข้า

^๑ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, "รายงานสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของ
สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียคนาม," หน้า ๑๘.

^๒
Douglas Pike, "Vietnam During 1976 : Economics in Command,"
Asian Survey 17 (February 1977) : 41.

เป็นสมาชิกของสมาคมช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางเศรษฐกิจ (COMECON)
 ของกลุ่มประเทศสังคมนิยมในเดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๑ ญี่ปุ่นได้ให้ความช่วยเหลือ
 ในรูปสินเชื่อแบบไม่ผูกมัดในอัตราดอกเบี้ยต่ำแก่เวียดนามเป็นจำนวนเงินถึงหมื่นล้าน
 เยนในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๑ ภายหลังการเดินทางมาเยือนประเทศไทย
 ของ ฯพณฯ พาม วัน ดง นายกรัฐมนตรีแห่งเวียดนามระหว่างวันที่ ๒-๑๑ กันยายน
 พ.ศ. ๒๕๒๑ ประเทศไทยก็ได้เสนอให้เครดิตสินเชื่อแก่เวียดนามในการสั่งซื้อสินค้า
 จากประเทศไทยเป็นมูลค่า ๑๐๐ ล้านบาท ^๒

ค. แนวนโยบายสำคัญ

เวียดนามยึดมั่นในแนวนโยบายตามรายงานทางการ เมือง ของเลขาธิการ
 พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามที่ได้รับการอนุมัติจากสภาแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน
 พ.ศ. ๒๕๑๘ เป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติ กล่าวคือ

๑. นโยบายเศรษฐกิจ เวียดนามดำเนินตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ
 ระยะ ๕ ปี ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๑๘ - ๒๕๒๓) เพื่อให้การพัฒนาประเทศไปสู่ระบบ
 สังคมนิยมอย่างสมบูรณ์โดยเน้นหนักในการพัฒนาทางด้านการเกษตรให้ทันสมัยทั่ว
 ประเทศ สร้างโครงสร้างทางอุตสาหกรรมที่ก้าวหน้าโดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรม
 หนัก โดยรวมระบบเศรษฐกิจซึ่งควบคุมดำเนินการโดยส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเข้า

^๑ กรมการเมือง, "ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเวียดนาม," ไม่มีหน้า.

^๒ ข้อเสนอของฝ่ายไทยต่อเวียดนามในการเจรจากันระหว่างผู้นำของ
 ประเทศทั้งสอง ระหว่างการเดินทางมาเยือนประเทศของนายกรัฐมนตรีนาย พาม วัน ดง
 แห่งสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม เมื่อวันที่ ๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๑.

ไว้ในโครงการเดียวกัน พร้อมกับขยายความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจกับประเทศ
กลุ่มสังคมนิยมและกลุ่มประเทศอื่น ๆ บนพื้นฐานของการชำระค้ำไ้ซึ่งเอกราชอธิปไตย
และการได้รับผลประโยชน์จากกันและกันโดยกำหนดเวลาในการวางพื้นฐานทาง
วัตถุและเทคนิคตามแบบสังคมนิยมให้บรรลุผลสำเร็จภายในเวลา ๑๕ - ๒๐ ปี ๑

๒. นโยบายต่างประเทศ สรุปลักษณะนี้

๒.๑ กระชับความสัมพันธ์กับประเทศสังคมนิยมทุกประเทศ และ
ช่วยเหลือซึ่งกันและกันบนพื้นฐานของลัทธิมาร์กซ์-เลนิน

๒.๒ กระชับความสัมพันธ์กับประเทศลาวและกัมพูชา เพื่อทั้ง
สามประเทศจะมีความผูกพันกันอย่างใกล้ชิด และเพื่อเอกราชและความเจริญ
ก้าวหน้าของแต่ละประเทศเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติของประชาชนในเอเชียตะวันออกเฉียง
เฉียงใต้และในโลก

๒.๓ สนับสนุนการต่อสู้ของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
เพื่อเอกราชแห่งชาติประชาธิปไตย สันติภาพ และความเป็นกลางอย่างแท้จริง
โดยปราศจากฐานทัพและทหารของจักรวรรดินิยมบนพื้นดินของประเทศในภูมิภาคนี้
และพร้อมที่จะสถาปนาและพัฒนามิตรภาพและความร่วมมือกับประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาค
นี้บนพื้นฐานของการเคารพในเอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งดินแดนของกันและ
กัน การไม่รุกรานและการไม่แทรกแซงในกิจการภายในของกันและกัน ความเสมอภาค
การได้รับผลประโยชน์จากกันและกัน และการอยู่ร่วมกันโดยสันติ

คำปราศรัยของนาย เดอ ลาน (Le Duan) เลขาธิการพรรค
คอมมิวนิสต์เวียดนาม ต่อที่ประชุมสภาแห่งชาติเมื่อวันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๕.

Douglas Pike, "Vietnam During 1976 : Economics in Command,"

๒.๔ ช่วยเหลือประเทศกลุ่มไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดต่อต้านนโยบายการุณและบ่อนทำลายของจักรวรรดินิยมและให้โค่นล้มซึ่งกรรมสิทธิ์เหนือทรัพยากรธรรมชาติและในการจัดระบบเศรษฐกิจใหม่ขึ้นในโลก

๒.๕ สนับสนุนชนชั้นกรรมาชีพในประเทศทุนนิยม เพื่อปกป้องเอกราชแห่งชาติและนำไปสู่ระบบสังคมนิยมอย่างสมบูรณ์

๒.๖ สถาปนาและขยายความสัมพันธ์ตามปกติกับทุกประเทศซึ่งมีระบบสังคมแตกต่างกัน บนพื้นฐานของการเคารพในเอกราชและอธิปไตยของกันและกัน ความเสมอภาคและผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน

๒.๗ ร่วมมือกับมิตรประเทศและประชาชนที่ก้าวหน้าทั้งหลายในโลกต่อต้านนโยบายการุณและการยั่วยุให้เกิดสงครามของจักรวรรดินิยม

อย่างไรก็ตามจากข้อเท็จจริงในปัจจุบันพบว่า นอกจากเวียดนามจะมีความสัมพันธ์กับกลุ่มประเทศโลกเสรีและกลุ่มประเทศสังคมนิยมอื่น ๆ แล้ว เวียดนามได้แสดงท่าทีพร้อมที่จะเปิดความสัมพันธ์ทางการทูตกับสหรัฐอเมริกาโดยไม่มีเงื่อนไขอีกด้วย ๒ ความสัมพันธ์ระหว่างเวียดนามกับประเทศกลุ่มโซเวียตนั้นว่ามีความใกล้ชิดกันมากเป็นพิเศษ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เวียดนามและโซเวียตได้ลงนามในสนธิสัญญามิตรภาพระหว่างกันเมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๑ ในขณะที่เดียวกันกับความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับเวียดนามกลับเสื่อมทรามลงจนถึงขีดสุด ภายหลังจากที่เวียดนามให้การสนับสนุนแนวร่วมภูเขาคิมพูภายใต้การนำของนาย เฮง สัมริน ทำสงคราม

^๑ กรมการเมือง, "ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเวียดนาม," ไม่มีหน้า.

^๒

Douglas Fike, "Vietnam During 1976 : Economics in Command,"

กลางเมือง โคนลมรัฐบาลนายพอลพิท ซึ่งนิยมจีน เมื่อวันที่ ๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๒ นั้นได้กลายมาเป็นชนวนความบาดหมางระหว่างจีนกับเวียดนามที่มีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ในที่สุดเมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๒ จีนก็ได้เปิดฉากทำสงครามกับเวียดนามอย่างรุนแรง โดยยกเอากรณีพิพาทบริเวณชายแดนเป็นข้ออ้างในการปฏิบัติการทางทหารครั้งนี้ คาดว่าเหตุการณ์การขัดแย้งระหว่างประเทศทั้งสองคงยืดเยื้อต่อไปอีกเป็นเวลานาน เพราะมีประเทศมหาอำนาจเข้ามาเกี่ยวข้องกับกรณีพิพาทนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับเวียดนาม

ก. ความสัมพันธ์ทางการเมือง

ในระยะเวลาที่เวียดนามกำลังต่อสู้กับฝรั่งเศสเพื่อกอบกู้เอกราชนั้น ประเทศไทยได้ให้การสนับสนุนการต่อสู้ดังกล่าวมาโดยตลอด แต่หลังจากที่เวียดนามได้รับเอกราชและถูกแบ่งออกเป็น ๒ ส่วนตามข้อตกลงเจนีวาในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ แล้ว ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับเวียดนามส่วนที่เป็นคอมมิวนิสต์ก็เสื่อมทรามลงตามลำดับ ส่วนความสัมพันธ์กับเวียดนามใต้อย่างแน่นแฟ้น ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และการทหาร โดยไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ส่งทหารไปร่วมรบช่วยเหลือเวียดนามใต้ต่อสู้กับฝ่ายคอมมิวนิสต์ในสงครามเวียดนาม นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๖

แถลงการณ์ของสถานวิฑูรย์ปักกิ่งภาคภาษาไทยออกอากาศเมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๒ อ้างสาเหตุปฏิบัติการทางทหารของจีนว่าเป็นการตอบโต้ทางทหารอย่างจำกัดต่อฝ่ายเวียดนามที่ปฏิบัติการขั้วยุบบริเวณชายแดนจีนนับครั้งไม่ถ้วน ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของชาวจีนเป็นจำนวนมาก.

เป็นต้นมาไทยกับเวียดนามก็ได้พยายามหาทางติดต่อกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับ
 ปัญหาฉนวนอพยพในประเทศไทย อย่างไรก็ตาม หลังจากที่เวียดนามเหนือได้รับ
 ชัยชนะและรวมประเทศแล้ว ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับเวียดนามได้รับการพัฒนา
 ให้ดีขึ้นมาโดยลำดับ เริ่มจากการติดต่อกันตั้งแต่เจ้าหน้าที่ระดับสูงของรัฐบาลทั้ง ๒
 ประเทศ ไปจนถึงการเดินทางเยี่ยมเยือนของบุคคลสำคัญของประเทศทั้งสอง จน
 ได้มีการตกลงสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างกัน เมื่อวันที่ ๖ สิงหาคม
 พ.ศ. ๒๕๑๕ สมัยรัฐบาล ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช *

อย่างไรก็ตามหลังจากเกิดกรณีพิพาทระหว่างลาวกับไทยหลายครั้งเกี่ยวกับ
 ปัญหาการเดินเรือในแม่น้ำโขง ประกอบกับได้มีการก่อกวนขบถลาวฉนวนอพยพทาง
 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับเวียดนามเสื่อมทราม
 ลงอีก เวียดนามโจมตีประเทศไทยเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อชาวฉนวนอพยพของรัฐบาล
 ตลอดจนประชาชนคนไทยบางกลุ่มรวมไปถึงกรณีพิพาทกับลาวด้วย ภายหลังจากคณะปฏิรูป
 การปกครองแผ่นดินได้ดำเนินาการปกครอง และได้มีการจัดตั้งรัฐบาลใหม่ภายใต้
 การนำของนายธานินทร์ กรัยวิเชียร นายกรัฐมนตรี ซึ่งมีนโยบายเป็นปฏิปักษ์
 กับคอมมิวนิสต์อย่างรุนแรงขึ้น ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับเวียดนามกลับเสื่อม
 ทรามลงอีก การติดต่อกัน ๆ หยุดชะงักลงอีกครั้งหนึ่ง

อย่างไรก็ดี แม้ว่าการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลใหม่ของไทย จะทำให้ความ
 สัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งสองมีอุปสรรคก็ตาม เวียดนามก็ได้แสดงออกถึงความ

* แถลงการณ์ร่วมระหว่างรัฐบาลเวียดนามกับ อาณาพิชัย รัตตกุล
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศผู้แทนรัฐบาลไทย เมื่อวันที่ ๖ สิงหาคม
 พ.ศ. ๒๕๑๕ ณ. กรุงฮานอย.

พยายามที่จะปรับความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศไทยอยู่ตลอดเวลา จะเห็นได้จากในการประชุม ESCAP ที่กรุงเทพฯ ในปี พ.ศ. ๒๕๒๐ เวียดนามก็ได้ส่งคณะผู้แทนเข้าร่วมประชุมด้วยและยังได้เริ่มความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศไทยอีกครั้งหนึ่ง กล่าวคือ แสดงความจำนงร่วมมือกับไทยและลาวฟื้นฟูโครงการพัฒนาลุ่มแม่น้ำโขงชั้นใหม่ (แม้จะยังไม่มีการประชุมเข้าร่วมด้วยก็ตาม) อันจะเป็นประโยชน์ต่อเวียดนามในการพัฒนาดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง หลังจากคณะปฏิบัติยี่สิบเอ็ดคนในวันที่ ๒๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๐ คณะรัฐบาลใหม่ภายใต้การนำของ พลเอก เกียกศักดิ์ ชมะนันท์ นายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายที่จะเป็นมิตรกับทุกประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียง ซึ่งเป็นผลให้ประเทศอินโดจีนมีหนังสือมาแสดงความยินดีต่อรัฐบาลใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรัฐบาลเวียดนามได้มอบให้นายเหงียน คุย ตรินห์ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ นำคณะผู้แทนเวียดนามรวม ๒๐ คน เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการระหว่างวันที่ ๕ - ๑๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๑ เพื่อกระชับสัมพันธ์ไมตรีและเจรจาปัญหาต่าง ๆ ระหว่างกัน ^๒

อนึ่งในการเดินทางมาเยือนในครั้งนี้ คณะผู้แทนทั้ง ๒ ฝ่ายได้เข้าร่วมประชุมเจรจากันเกี่ยวกับปัญหาค่านการเงินระหว่างประเทศและมีการลงนามในข้อตกลง

^๑ ESCAP (The Economic and Social Commission for Asia and the Pacific) คือ คณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมสำหรับภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิกเป็นหน่วยงานขององค์การสหประชาชาติ ซึ่งมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่ประเทศไทย.

^๒ แถลงการณ์ร่วมระหว่างรัฐบาลไทยกับ ฯพณฯ เหงียน คุย ตรินห์ ผู้แทนรัฐบาลเวียดนาม กระทำกันในวันที่ ๑๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๑ ณ กรุงเทพมหานคร.

ว่าสายการบินระหว่างประเทศทั้งสองควยเมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่ง
มีสาระสำคัญคือ เปิดโอกาสให้ประเทศทั้งสองสามารถเปิดการขนส่งทางอากาศ
ระหว่างกันและสายการบินของแต่ละฝ่ายสามารถบินข้ามอาณาเขตของอีกฝ่ายหนึ่ง
ได้ นอกจากนี้ขณะที่เส้นทางการบินสายตรงยังไม่เปิดทำการ บริษัทการบินไทย
ก็ได้รับอนุญาตให้สามารถทำการบินผ่านนครโฮจิมินห์ เพื่อเป็นการย่นระยะทาง
ที่จะไปฮ่องกงได้ ส่วนรายละเอียดอื่น ๆ เป็นเรื่องที่เจ้าหน้าที่ของสายการบิน
ของทั้งสองประเทศจะได้ปรึกษาหารือกันต่อไป นอกจากนี้ได้มีการลงนามในข้อตกลง
ทางการค้า เศรษฐกิจ และวิชาการร่วมกันอีกควย ซึ่งกำลังอยู่ในระหว่างการศึกษา
หาข้อทางดำเนินการต่อไป

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับเวียดนามก้าวหน้าไปควยคืออย่างรวดเร็ว
ประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ระหว่างทั้ง ๒ ประเทศที่สำคัญที่สุดในศตวรรษนี้ก็คือ
การเดินทางมาเยือนประเทศไทยของ ๗๗๓ ฟาม วัน คง นายกรัฐมนตรีแห่ง
เวียดนามและคณะอย่างเป็นทางการตามคำเชิญของรัฐบาลไทย ในช่วงวันที่ ๖ - ๑๐
กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๑ ผู้นำของทั้ง ๒ ประเทศได้มีการพบปะเจรจาทำความตกลง
กันในประเด็นสำคัญ ๖ ประการ กล่าวคือ ๑

ข้อที่ ๑ เกี่ยวกับการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาปัญหาชาวญวน
อพยพในประเทศไทย

ข้อที่ ๒ การจัดตั้งคณะอนุกรรมการตกลงว่าควยการไปรษณีย์และคมนาคม
ระหว่าง ๒ ประเทศ

ข้อที่ ๓ เกี่ยวกับการร่วมมือทางการเกษตรและการประมงระหว่าง ๒
ประเทศ

ข้อที่ ๔ เกี่ยวกับการร่วมมือทางการค้าและเศรษฐกิจระหว่าง ๒ ประเทศ

ข้อที่ ๕ เกี่ยวกับปัญหา เครื่องบินและเรือที่เจ้าหน้าที่เวียคนามิตำนำเข้ามายังประเทศไทย หลังจากไซงอนแตกเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๘

ข้อที่ ๖ เจรจาทำความตกลงเกี่ยวกับการปล่อยตัวชาวประมงไทย ๓๐ คน พร้อมควยเรือ ๒ ลำ ที่ทางการเวียคนามจับตัวไปและยึดเรือได้

จากการเดินทางมาเยือนประเทศไทยของผู้นำเวียคนามในครั้งนี ทำให้บรรยากาศความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งสองแจ่มใสขึ้นเป็นอันมาก ทั้ง ๒ ประเทศสามารถเจรจาทำความตกลงกันในปัญหาสำคัญหลายประการ เช่น ปัญหาทรัพย์สินของไทยที่นครโฮจิมินห์ ปัญหาเครื่องบินที่เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลเวียคนามได้เคาะนำมาถึงไว้ในประเทศไทยหลังไซงอนแตก การแก้ไขปัญหาสงวนอพยพกลับประเทศ ตลอดจนการทำความตกลงร่วมมือกันในด้านต่าง ๆ ฯลฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำรับรองของนายกรัฐมนตรี ฟาม วัน คง ที่ให้ต่อนายกรัฐมนตรีของไทยว่าจะไม่ให้การสนับสนุนต่อผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ในประเทศไทยอีกต่อไป^๑

อนึ่ง การเดินทางมาเยือนประเทศไทยของนายกรัฐมนตรี ฟาม วัน คง แห่งสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียคนามในครั้งนี สื่อมวลชนทั้งของไทยและต่างประเทศได้กระจายข่าวความเคลื่อนไหวต่าง ๆ อย่างใกล้ชิดทั้งทางหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ให้ประชาชนได้รับทราบทุกระยะ คงจะมีผลต่อทัศนคติของคนไทยต่อเวียคนามเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นเป็นอันมาก

ข. ความสัมพันธ์ทางคานเศรษฐกิจและการค้า

ทั้งไทยและเวียคนามต่างก็เป็นประเทศเกษตรกรรมด้วยกัน โดยเหตุที่ในอดีต เวียคนามทั้ง ๒ ส่วน มีระบบการปกครอง เศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน

มีการทำสงครามรบพุ่งกันมาโดยตลอด ทำให้ความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศไทยกับเวียดนามทั้ง ๒ ส่วนในอดีตถูกจำกัดเฉพาะกับเวียดนามใต้เท่านั้น เวียดนามใต้เดิมเป็นประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทยในย่านอินโดจีนก่อนสงครามเวียดนามจะสิ้นสุดลงนั้น มูลค่าการค้าระหว่างประเทศทั้งสองในแต่ละปีสูงกว่า ๑๐๐ ล้านดอลลาร์ แต่สำหรับเวียดนามเหนือ นั้น โดยเหตุที่มีความแตกต่างกันในลัทธิทางการเมือง ระบบเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนองค์ประกอบอื่น ๆ ที่เกิดจากปัญหาต่าง ๆ ภายในแต่ละประเทศ ทำให้ความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศทั้งสองมีปริมาณน้อยมาก

เนื่องจากเวียดนามทั้งสองส่วนได้รวมเป็นประเทศเดียวกันนับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๘ เป็นต้นมา การพิจารณาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและการค้าระหว่างไทยกับเวียดนามต่อไปนี้หมายถึงความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (รวมทั้งเวียดนามเหนือและเวียดนามใต้) นับตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๑๘ เป็นต้นมา

ปริมาณการค้าระหว่างประเทศทั้งสองในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๑๘ - ๒๕๑๙ มีปริมาณน้อยมาก ลดลงจากปีก่อน ๆ ถึงร้อยละ ๔๘.๓ และ ๔๕.๓ ตามลำดับ (เปรียบเทียบกับปริมาณการค้าระหว่างไทยกับเวียดนามเหนือและเวียดนามใต้รวมกัน) กล่าวคือ ในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ ไทยส่งสินค้าออกไปยังเวียดนามคิดเป็นมูลค่าเพียง ๕๘.๐ ล้านดอลลาร์ ในขณะที่เวียดนามส่งสินค้าออกมายังประเทศไทยคิดเป็นมูลค่าเพียง ๑๓.๘ ล้านดอลลาร์เท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปี พ.ศ. ๒๕๑๙ มูลค่าการค้าระหว่างประเทศทั้งสองกลับลดลงอีกเป็นจำนวนมาก กล่าวคือ ไทยส่งสินค้าออกไปยังเวียดนามคิดเป็นมูลค่าเพียง ๒๓.๘ ล้านดอลลาร์ ส่วนเวียดนามส่งสินค้าออกมายังประเทศไทยคิดเป็นมูลค่าเพียง ๒๓.๘ ล้านดอลลาร์

กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, "รายงานสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม", หน้า ๓๕.

๗.๗ ด้านบาทเท่านั้น^๑ ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากการที่เวียดนามต้องประสบกับปัญหา
ยุ่งยากต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายหลังสงครามอันยาวนาน ในขณะที่เดียวกันการเปลี่ยนแปลง
ทางการเมืองในอินโดจีน มีผลกระทบกระเทือนต่อการดำเนินนโยบายของรัฐบาล
ประเทศทั้งสองเป็นอย่างมากเช่นเดียวกัน

แต่อย่างไรก็ตามมูลค่าการค้าระหว่างประเทศทั้งสองในช่วงระยะ ๕
เดือนแรกของปี พ.ศ. ๒๕๒๐ กลับเพิ่มมากขึ้นจากระยะเดียวกันของปีก่อนถึงร้อยละ
๘๓๕.๒ ทั้งนี้เพราะเวียดนามสั่งซื้อสินค้าอาหารและปุ๋ยซีเมนต์จากประเทศไทย
เพิ่มมากขึ้นเป็นอันมาก^๒ ในขณะที่เดียวกันก็น่าจะเป็นผลสำคัญมาจากการที่ทั้ง ๒
ประเทศได้มีการติดต่อ ปรับความสัมพันธ์ทางการทูตต่อกันอย่างใกล้ชิดนั่นเอง

สำหรับสินค้าออกเวียดนามที่ส่งมายังประเทศไทย นับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๘
เป็นต้นมา มีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ กล่าวคือ ลดลงในอัตราส่วนร้อยละ ๕๕.๘
ในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ และ ๕๕.๗ ในปี พ.ศ. ๒๕๑๙ สำหรับช่วงระยะ ๕ เดือนแรก
ของปี พ.ศ. ๒๕๒๐ มูลค่าการส่งสินค้าออกมายังประเทศไทยมีเพียง ๑.๓ ด้านบาท
เท่านั้น ลดลงจากระยะเดียวกันของปีก่อนถึงร้อยละ ๘๒.๕ ตรงกันข้ามกับมูลค่า
การส่งสินค้าเข้าจากประเทศไทยกลับมีปริมาณสูงขึ้นอย่างมาก ในช่วงเวลาเดียวกัน
และเมื่อรวมมูลค่าการค้าระหว่างประเทศทั้งสองแล้ว บ่งชี้ให้เห็นว่าเวียดนาม
ทำการค้ากับประเทศไทยในลักษณะที่ขาดดุลมาโดยตลอด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วง
ระยะ ๕ เดือนแรกของปี พ.ศ. ๒๕๒๐ เวียดนามขาดดุลการค้าประเทศไทยถึง
๒๕๕.๕ ด้านบาท เพิ่มขึ้นจากระยะเวลาเดียวกันของปีก่อนหลายเท่าตัว ที่เป็น
เช่นนี้เนื่องมาจากเวียดนามพึ่งเสรีจัดการทำสงครามไม่นานนักต้องพยายามฟื้นฟู
บูรณะประเทศอย่างรีบด่วน ยังไม่สามารถผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคให้พอเพียงแก่

^๑ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓๗๖.

^๒ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, "สถานการณ์ทางเศรษฐกิจของสาธารณรัฐ
สังคมนิยมเวียดนาม" (พระนคร : กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, ๒๕๒๑), (อัครสำเนา)

ความต้องการของประชาชนภายในประเทศ ประกอบกับเกิดภัยธรรมชาติขึ้นทำให้ผลิตผลทางเกษตรเสียหายมาก จึงจำเป็นต้องพึ่งพาสินค้าจากต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาหาร ประเทศไทยเป็นแหล่งผลิตอาหารที่อยู่ใกล้เวียดนามมากที่สุด เวียดนามจึงส่งข้าวจากประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นกว่าปีก่อน ๆ ส่วนเวียดนามเองกลับมีสินค้าส่งมาขายประเทศไทยน้อยมากในขณะนี้ จึงทำให้เวียดนามขาดดุลการค้ากับไทยมากขึ้น

สินค้าออกสำคัญที่เวียดนามส่งมายังประเทศไทยได้แก่ปลาและสัตว์น้ำอื่น ๆ ผลิตภัณฑ์ธรรมชาติของสัตว์ เหล็ก เหล็กกล้า และของที่หาค่ายสิ่งดังกล่าว ชา กาแฟ ฯลฯ ส่วนสินค้าสำคัญที่เวียดนามส่งซื้อชาวไทยได้แก่ ข้าวเจ้า ข้าวเหนียว ปลาข้าว รวมทั้งข้าวเปลือก ซีเมนต์ เกล็ดหิน น้ำตาล ข้าวโพด ฯลฯ

จากการที่รัฐบาลของทั้ง ๒ ประเทศได้พยายามพัฒนาความสัมพันธ์ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจและการค้าการทูตหน้าไปอย่างรวดเร็วนับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๐ เป็นต้นมา ทำให้แนวโน้มการร่วมมือทางเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศทั้งสองแจ่มใสมากยิ่งขึ้นในอนาคต ในระหว่างการเดินทางมาเยือนประเทศไทยของ ฯพณฯ พาม วัน กง นายกรัฐมนตรีแห่งเวียดนามในช่วงปลายปี พ.ศ. ๒๕๒๑ นั้น ได้มีการเจรจาทำความตกลงกันระหว่างผู้นำรัฐบาลของทั้ง ๒ ประเทศ ว่าด้วยการ

๑ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, "รายงานสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม", หน้า ๓๘๐.

๒ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, "สถานการณ์ทางเศรษฐกิจของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม", ไม่มีหน้า.

เสริมสร้างความร่วมมือทางการค้า การเกษตร วิชาการและการประมง^๑ ภายหลังจากนั้นต่อมาวันที่ ๕ ตุลาคม ปีเดียวกัน คณะผู้แทนเศรษฐกิจและการค้าของเวียดนาม ซึ่งมีนายเหงียน จันห์ เป็นหัวหน้าคณะ ได้เดินทางมาเยือนประเทศไทยเพื่อเจรจาทำความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศทั้งสอง^๒ ซึ่งปรากฏต่อมาว่าเวียดนามได้ตกลงสั่งซื้อสินค้าจากประเทศไทยเพิ่มขึ้นรวม ๓๓ รายการ ส่วนประเทศไทยก็ได้ตกลงสั่งซื้อถ่านหินจำนวน ๓ - ๔ หมื่นตัน รวมทั้งกาแฟ สัตว์น้ำ และไม้ จากเวียดนามด้วย

นอกจากนี้ทั้ง ๒ ประเทศ ยังมีข้อตกลงว่าด้วยการแลกเปลี่ยนคณะผู้เชี่ยวชาญเพื่อศึกษาหาหนทาง ขอบเขตและรูปแบบของการร่วมมือทางการประมง และครั้งล่าสุดก็คือได้มีการลงนามในข้อตกลงว่าด้วยการเดินเรือพาณิชย์ทางทะเลระหว่างประเทศทั้งสองเมื่อวันที่ ๒๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๒^๓

พิจารณาจากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มของความสัมพันธ์ทางการค้าและเศรษฐกิจระหว่างประเทศทั้งสองคงจะดำเนินก้าวหน้า

^๑ แถลงการณ์ร่วมระหว่างนายกรัฐมนตรีของทั้ง ๒ ประเทศ ในโอกาสเดินทางมาเยือนประเทศไทยของนายกรัฐมนตรีแห่งสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ในวันที่ ๑๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๑ ณ กรุงเทพฯ ฯ

^๒ สยามวาทิต (๑๓-๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๕) : ๑๑๖๓.

^๓ สยามรัฐ (๒๓ มกราคม ๒๕๒๒) : ๑.

ต่อไปด้วยดีในอนาคต

ค. ความสัมพันธ์ทางค่านิยมและวัฒนธรรม

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งสองในค่านิยมยังอยู่ในระยะเริ่มต้น อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการที่ทั้ง ๒ ประเทศพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างกันทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และการค้า ซึ่งเจริญรุดหน้าไปอย่างรวดเร็วในขณะนี้ ได้มีข้อตกลงร่วมกันในระหว่างที่นายกรัฐมนตรี พาม วัน คง แห่งเวียดนามเดินทางมาเยือนประเทศไทยว่าควยการร่วมมือกันส่งเสริมโครงการแลกเปลี่ยนทางค่านิยม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ การบินพาณิชย์ ไปรษณีย์ และโทรเลข การสาธารณสุข พลศึกษา และกีฬา รวมทั้งการส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างประชาชนของทั้ง ๒ ประเทศ นับว่าเป็นก้าวสำคัญที่จะนำไปสู่ความสัมพันธ์อันอย่างใกล้ชิดของประชาชนในประเทศทั้งสองในการที่จะสามารถเดินทางไปมาหาสู่กันได้ตามปกติ ซึ่งจะนำมาซึ่งความเข้าใจกันเป็นอันดีระหว่างประชาชนทั้ง ๒ ชาติต่อไป

อย่างไรก็ตาม ข้อตกลงต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นนี้ส่วนใหญ่อยู่ในระหว่างการดำเนินงานร่วมกันของทั้ง ๒ ฝ่าย ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงเนื้อหาสาระของข้อตกลงแล้วก็น่าจะก่อให้เกิดผลดีร่วมกัน ทั้งนี้เพราะเหตุว่าในอดีตนั้นประชาชนของทั้ง ๒ ประเทศ มีการติดต่อกันน้อยมาก (ยกเว้นเวียดนามใต้ในขณะนั้น) ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับการสร้างสมความรู้สึก หักศนคติที่เลวร้ายต่อกันมาเป็นเวลาช้านาน การที่ประชาชนทั้ง ๒ ประเทศสามารถติดต่อดสื่อสารไปมาหาสู่กันได้ตามปกติมีการแลกเปลี่ยนขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมระหว่างกัน ย่อมก่อให้เกิดผลดีเป็นอย่างมากต่อทัศนคติของประชาชนในประเทศทั้งสองด้วย.

แถลงการณ์ร่วมระหว่างนายกรัฐมนตรีของทั้ง ๒ ประเทศ, ๑๑ กันยายน ๒๕๒๑ ณ. กรุงเทพฯ.